

✠ ПОМОГАЈ БОГЪ

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

8. číslo

Budyšin, awgust 1960

Lětnik 12

Hrono na žnjeńc 1960

Tak praji knjez: Hlej, ja wam předpołożu puć žiwjenja a smjerće. Jer. 21,8

Tudy w našim Božim słowje jedna so wo rozsudženje. Přeco zaso ma so čłowjek rozsudzić. Žiwjenje je poľne rozsudženjow. Hać so jedna wo prašenje powołanja, ženťwy, bydlenja, zo bych jenož něšto z wulkeje ličby mjenował, přeco ma so čłowjek, młody kaž stary, rozsudzić.

Dyrbimy so tohodla dźiwać, hdyž tomu na polu wěry tež tak je? To pak někotry njewě! Tón abo tamny drje ma wěru a nabožinu za někajku rjanu wěc, kotraž dale nješkodzi, ale wón so njecha we wěcach wěry zawjazac a rozsudzić. Wón w tym nastupanju so na ničo zwažić njecha.

A tola je to wažna wěc runje w křesćanskej wěrje, so jasnje rozsudzić. Za čo? Tudy to steji w našim teksće: Za puć žiwjenja! Štò by tež chcył sebi wuzwolić puć smjerće? Runje w pismach přnjeho křesćanstwa přeco zaso namakamy tute přirunanje wo dwěmaj pućomaj. Abo Pawoł w druhim listě na Korintiskich jara chutnje wo tym rěči, zo wón, to rěka jeho připowědanje, je tutym „wonjenje žiwjenja k žiwjenju“ a tamnym „smjertne wonjenje k smjerći“ (2,16).

Potajkim, naša křesćanska powěsć njeje jenož někajka njewinowata wěc a naležnosć bjez dalšeje zamołwitosće, ale je kaž někajki srědk, někajke lékařstwo w rukomaj lékařja — tym jednym pomoc k wustrowjenju a žiwjenju — a tym druhim, jelizo to wotpokazuja abo znjewužiwaja, smjertny wusud.

Rozsudźmy so přeco zaso na prawe wašnje a dopomhajmy druhim k prawemu rozsudženju a wuzwolenju praweho puća!

Poľne kłosy

Hdyž tuto číslo dostanjeće, budže hižom wětr po šćernišćach duć a napohlad poľnych kłosow je so minyl. Haj, zawěrnje. Naše žiwjenje so ruće minje — kaž són — kaž bychmy lećeli.

Wěsće, zo móže so čłowjekej po polach styskać? Wy, lubi Drježdžanscy Serbja, mi to cyle wěsće připóznajeće. Hdyž so jako student raz ze swojim bratrom před Lipsčanskimi wrotami wuchodžowach, bě naju wutroba poľna wyskanja, zaso mjez polemi móc chodźić.

Pola wšak su přeco rjane a poľne znamjenjow a potajnstwow. W nalěću, hdyž na bruń zelene sywy wotućeja, zo bychy potom spěšnje rozrostle, to we nas tež zaso nadźija so zesylnja. Tež nazymu, hdyž je rola znowa zworana a pripravowana a čaka na nowy wysyw a rosćenje, je nam wona luba. Najrjeńše wšak je polo w krasnosći a bohatstwje zraľych žnjow. K tomu tu polo je, zo by so dało wobdźělać a potom žně přinjesło, a z tym čłowjekow zežiwilo. Zmahowace žita z poľnym zornom nas namoľwjeja, Bohu Knjezeje, stworićelej wšeho žiwjenja a darićelej wšedneho chłěba, być džakowni. Wšedny chłěb je Boži chłěb.

Jako wojak dyrbjach raz w Italскеj z kanonu dosrjedž rjaneho

A budźmy džakowni, zo runje džensniši čas nam k tomu dopomha, mjenujcy k jasnemu wuznaću — pak za Njeho, pak přećiwo Njemu! Kak so rozsudziš, to je twoja wěc. A mamy tež druhich ludźi sprawne rozsudženje, njech je tak abo jinak, sebi wažić. Ale derje tomu, kiž je prawy puć namakał, puć žiwjenja, puć wěčneho žiwjenja! A Jezus Chrystus sam je tutón puć. La.

žita zajěć. Ženje wjace njeprějusej tajki prikaz. To zničić, štož je bur z wulkeje prócu wysyl a štož je Bóg jemu narosć dał, to je surowy hrěch.

Poľne kłosy so rady klonjeja, přetož jich bohatstwo da jim so pochileć, ale hluchi kłos so prosty hordzi, přetož je prózdny a njewužitny. Mějće lubo ponižnych čłowjekow, kotřiž su wjele w žiwjenju nažiwili a kotrymž je zašla wša naduta hordosć. Hluche wutroby su njewužitne a strašne.

Tajke hluche kłosy nadeńdžeš na wuparnišćach. Tam je žito ze suchotu přehnate, dokelž njeměješe wlohi, njeje so wuwić, rozrosć a w prawym času dozrawić móhlo. Zrudne tajke wuparnišća! Škoda žita na nich! Tež časy stawiznow čłowjestwa maju tajke wuparnišća. Jim so njemóžemy zmynić. Tajke časy přindu na nas jako wosud. Čłowjekej njeje přeco poprate, w prawym času móc dozrawić z poľnymi bohatymi plodami. Ale, zo bychmy tola so swojeje chudoby a přehnatosće hišće njehordžili!

To je tola rjany wuraz w serbskej rěči, wo „přehnatym“ žiće rěčeć. Před Wojerowskej wokrjesnej radu běše serbski bur za čas přenjeje swětoweje wójny skoržil, zo njemóže swoje dyrbizny wotedać, prajo: „Der Roggen ist übertrieben.“ Přehnate běše žito, nic wšak z bohatstwom, ale z lutej horcotu a suchotu. Tak je tež wša čłowska přehnatosć — napjatosć, fanatizm, hida, złość, wotmyslena njeprawda, wědoma zelħarnosć — chudoba a wohroženje za nas.

Žně sej zadaju pót a prócu, ale prawy bur so z bohatymi žnjemi rady prócuje. Nuza pak za njeho je, hdyž žně njeběchu wunošne. Potom je pót trapjacy a čwělowacy. Bjez wužitka so prócować, to

je čežki wosud za čłowjeka. Tak može čłowjek při samsnym džěle, samsnej prócy, w samsnej horcoće we swojej wutrobje być zrudny abo tež wjesoły, zadwělowany abo tež spokojny. Tuž njewobžarujće wot wšeho spočatka w počće swojeho wobliča džělaceho čłowjeka, ale spytajće jemu do wutroby pohladać, zo byšće zhonili, kak zawěrnje z nim steji.

Połne kłosy, wot Boha nam date, w džakownosći přiwarzate a z chwalbu wužiwane, to je zbože.

Kublanski čas 1960 w Husce

Tež lětsa zaso schadzowachu so serbscy fararjo w Husce na swój kublanski čas. Zaměr bě, zo bychmy so hromadze w serbskej rěči wudospojnili. Čitachmy w swjatym Pismje, přeložowachmy z grekšćiny do serbšćiny a lětsa so wosebje zaběrachmy z Rudolfom Jenčom jako serbskim spisowatelem. Z wulkim zajimom čitachmy w jeho knize „Stawizny serbskeho pismowstwa“. Rady wužichmy składnosć, sej w Pančicach wob-

hladać džiwadło katólskeje młodžiny „Haňža Hernaštec“. Běchmy tež jedne popołdnje měli katólskich fararjow pola sebje na wopyće, jako nam Michał Nawka swoje pokiwy za polěpšenje našeho stila podawaše. Zwučeny wopyt w Cokowje bě zaso tak rjany, kaž te lěta do toho. Jak přednošowarjow mějachmy knjeza studijného direktora dr. Kružu z Lückendorfa a knjeza superintendenta Kohla z Freiberga.

Boži dom
we Wulkich
Zdzarach

so wone rozběžale a so w prerijach zhubile.

Štyri njedzele pozdžišo pak ta wěc na swětło přińdže; přetož bjez toho, zo by to mordar wědzał, běše tu cyłu wěc něchtó widzał a Maskepetoonej přeradžil. Tuž nětko nan zabiteho syna před jeho mordarjom steješe. Misionar so k Bohu modleše, zo chcył načolnika skłudzić. Načolnik wuceže tomahawk (sekeru) ze swojeho pasa a jěchaše k mordarjej, doniž čisće blisko při nim njesteješe, kiž běše jemu najwjetšu bolosć načinił, kiž može što druhemu načinić. Z třepotacym hłosom džeše nětko jemu: „Ty sy mi a mojemu ludej najwjetšu bolosć načinił; přetož ty sy moju wutrobu zlamał a sy toho morił, kiž měješe mój naslědnik być, hdyž ja wjace njebudu. Ty sy sej smjerc zaslužil a hdy bych to njeslyšal, štož je misionar k nam rěčal, by so nětko tutón tomahawk do twojeje hlowy zaryl. Misionar je nam prajił, zo mamy, jelizo chcemy sebi sami nadžiju na wodaće zdžeržec, tež tym wodać, kiž su nam najhóršu křiwdu činili. Ty sy mój najhórši njeprěcel byl a sy sej smjerc zaslužil, ale“ — to rjeknywši, ržeše po cyłym čele — „kaž so toho nadžiju, zo mi jónu Chrystus woda, wodam tež tebi. Na blaku pak wopuše mój lud a njepokaž so ženje wjace před mojimaj wočomaj!“ Z tym pak běše tež jeho móc na koncu, wón pochili so na šiju swojeho konja a poča z hłosom plakać.

Maskepetoon bě hišće wjele lět jako swěrný křesćan žiwy. Wón wzda so swojeho dotalnego wojowanja, nawukny pismiki, w kotrychž bě Biblija trejskich Indianow čisćana, a Bože słowo bě jeho radosć a pokoj. Ničo jemu wjetše wjesele nječinjaše, hač hdy by so zaso jedyn z jeho luda wukřćić dał.

(Misionski posoł, 1912)

„. . . jako my wodawamy našim winikam“

Přeni misionar, kiž je z wulkim strachom Indianow z kmjena Trej wopytał a jim powěsć wo Chrystusu přińjesl, bě misionar Rundle. Jeho přédowanja běchu za tutech džiwich ludži něšto čisće nowe. Woni počachu so prašeć: Wotkal je tutón mały čłowjek ze swojej spodziwnej powěsću přišoł? Jich kuzlarjo buchu namołwjeni, na to wotmołwić a woni džachu: Tuta powěsć je do wulkeje papjery zawalena runy puć z njebjes přišla.

Něšto lět pozdžišo přińdže misionar Duwal do tamnych šěrokih płoninow. Zo mohl so z nimi čim bóle spřecelić, by wón z chwilemi měsacy dołho z tutymi čerwjenoobarbnymi ludžimi žiwy byl, hdyž bychu po prerijach (lukach) čahali a džiwje howjada honili. Při tym bě jeho wašnje, z nimi, hdyž bychu wječor swoje lěhwa postajili, nutrnosć wotměć. Wosrjedz nich bě woheń zadžěłany, wokoło njeho běchu so Indianojo zlēhali a nětko bě jim misionar z Biblije čitał a to čitane wuložil. Raz wječor čitaše misionar stawizny wo Chrystusowym ćerpenju a wu-

mrěcu. Wosebje při tym jeho próstwu za jeho mordarjow wuzběhny: „Wótče, wodaj jim, přetož woni njewědza, što činja.“ A, derje wědžo, kak rady a kak jara so Indianojo wjeća, rěčeše jara kruće wo tutym slowje a wobswědči jim, zo maja, jelizo chcedza wodaće swojich hrěchow wot Boha wočakać, tež tak zmysleni być, kaž Jezus a tež swojim njeprěcelam wodawać. Jedyn z jeho připoslucharjow, načolnik z mjenom Maskepetoon, bě při tymle wukładowanju, kaž bě widžec, do wutroby hnuty.

Něšto měsacow po tym běše Maskepetoon swojeho jeničkeho syna do hór poslal, zo by z doła črjódu koni, kiž běchu tam přez zymu byle, přiwwedł. Jednoho ze swojich brónjenych ludži wuzwoli, kiž měješe z jeho synom sobu hić a jemu pomhać. Tutón muž pak zabi toho syna, předa konje a wróci so potom zaso k swojemu ludej a powědaše, zo je načolnikowy syn při strašnej hłubiny misnyl, do hłubiny padnył a so rozrazył. Dokaž wón sam potom konje njeje mohl w hromadze džeržec, su

Boža wola abo případ?

Jako dyrbjach do wojakow, da mi moja mać mały Nowy zakon, kiž bě hižom w farskim domje mojeho dźěda wjele tróšta a žohnowanja přinjesl, sobu na puć. Tehdy hišće njewědžach, kak jara budu na nim wisac.

Wójna bě skónčena, a ja maršerowach jako wójnski jaty po bjezkónčnych zapróšenych drohach. Wša běda jateho, bjez nadžije na bliski nawrót do domizny, njewěsty přichod, to wšitko drěješe čělo a dušu, tak zo sy so bojał, a počal chablać. Ale tale knižka w mojich zaku njedopuści wjace tajke mysle. Mějach wulki poklad, poklad pokoja při sebi, studničku, z kotrejež źorleše so tróšt a móc do mojeje wutroby.

Nošach swój Nowy zakon tež w lěhwje za kalatym grotom, do kotrehož nas po dalokim pućowanju zawrjechu, ze sobu, a ja mam za Božu hnadu, zo je so mi Jeho słowo w najčešich lětach žiwjenja zachowało. Tohodla sym derje na swoju knižku kedžbował a ju přeco při sebi měł, njech bě to na dźěle abo w lěhwje.

Štož sym tehdy dožiwił, njemóžu zabyc:

Běchmy w přistawje při wulkej rěce a dyrbjachmy tam drjewo na awta klasć. Bě jara horco a tuž sym so swój kabat, w kotrymž mějach Nowy zakon, wuslekl, a jón powěsył na nakładne awto. Nado bo pak awto wujědze. Tuž běžach, štož možach, za nim. Ale njebě wjace možno, awto dosahnyć.

Widžach jenož hišće, kak mój kabat na awće wisajo we wětriku zmahowaše. Běch poražený a dach so zaso do dźěla. Moju Bibliju, to jeničke, štož mje tróštowaše a mi nowe mocy dawaše, běch zhubił — a sam běch na tym wina! Zadwělowany stykných ruce: Knježe Božo, Ty wšitko dokonješ, zdzerž mi tola Twoje słowo!

Ale mój rozum mi praješe: To tola možno njeje, zo kabat wisajo wostanje. Awto jědze tola přez wulke město a po hubjených pućach. Najskerje leži kabat něhdže na droze, jelizo njeje jón hišće ničto namakał a sobu dom wzał. Nadžija a dwělowanje mje potom hišće cylički džen zaběraštej. Jako pak so zaso na twarniščo wróćich, běch wohańbnjeny a zdobom z cyleje wutroby džakowny: dóstach swój kabat a předewšim swój No-

wy zakon wróćo. Prajichu mi: „To je šofer pola nas wotedał.“

Lěto pozdžišo bě wobalka mojeje knižki tak womazana a roztorhana, zo sym šoł ke knihiwjazarzej w našim lěhwje. Tón je mi knižku znowa rjenje zwjazal. Mi pak so njelubješe, zo bě wobalku někajkeje druheje knihi za to wzał. Do tuteje wobalki běštej mjenujucy dvě słowje w cuzej rěči wudypanej. Knihiwjazar bě drje wšitko rjenje zalěpil, ale něšto njedžel pozdžišo so tutej słowje zaso jewištej. Hněwach so na njelěpu wobalku, doniž mi něchtó tutej słowje njepřełoži. Rěkaštej: „Budu žiwy.“

Zaso bě to za mnje pokazk Boži, kiž měješe we mni skrućić dowěru do dobreho wukónca wšeje jatby. A što tutej małej słowčce woznamjenjetej, sym we straše a stysknosci přeco znowa z wulkej džakownosću začuwał.

Boža wola abo případ?

W jatbje sym so husto z towaršemi, kiž hinak myslachu, wo tym rozmołwjał. Za mnje pak bě a wostanje jasne: Je mi Bóh Knjez lěpje dopokazać móhl, zo je woprawdže w š e h o m ó c n y ?

M. Gabriel

Přeco wurěč na skladže

(Štož tu čitaće, je napisał farar Bahrman po tym, zo je so wot swojeje stareje wosady rozžohnował a šoł do druheje.)

Zetkach hišće raz svojego susoda. Smój so přeco derje znjesłoj, tola to, štož mějach hižom přeco na wutrobje, chcych jemu hišće prajić, prjedy hač wosadu wopušču: „Ale, luby knjez susodo, wy byšće tež raz kemši přińć móhl!“ A što mi mój dotalny susod chětro zadžiwany znapřećiwi? „Ale, knjez fararjo, ja tola žno štyrceći lět pódla cyrkwje bydłu.“ Hač drje za wěćnosć dosaha, štyrceći lět pódla cyrkwje bydlič?

Něhdy powědach z nanom, kotrehož holca chodžeše na pačerje. Prajach jemu: „Wy směće tež raz ze swojim džěscóm kemši přińć!“ A što mi nan na to wotmołwi? „Knjez fararjo, hdyž běch hólc, sym doma zwony čahał a měchi pačil. To sym ja wósom lět dolho kóždu njedželu w cyrkwi byl.“ Hač drje to před žiwym Bohom dosaha?

Prašach so wowki, kotraž swoje wnučki swěru na kemše za džěci sćeje: „Njechaće raz sobu přińć?“ A što mi wowka rjekny? „Ja tola hišće wšitko z hlowy wěm, štož mi džěci powědaja!“ Hač drje dosaha, wšitko z hlowy wědžec, hdyž to snano wutroba njerozumi?

Kak husto sym słyšał, hdyž so ludži prašach, hač njechaja kemši přińć: „Nimam chwile!“ Zawěsće bych chcył někotre mužkuli sčicha ruku stłóčić a prajić: „Ja wšitko wěm!“ Husto pak dyrbju wotmołwić: „Hdyž Wam tež wšitko wěru, to pak nic! Za čož chceš, za to chwile namakaš!“

Jedyn, kiž je wjace džělał hač my wšitcy, a kiž je swoju Bibliju lěpje znał hač ty a ja hromadu, dr. Luther, je takle pisał:

„Hačkuliž sym stary doktor swjateho Pisma, tak sym tola kaž džěco a njerozumju džesac kaznjow, wěruwuznaće a Wótčenaš hišće tak prawje. Njemóžu to dostudować a dowuknyć, ale ja kóždžički džen z toho wuknu . . .“ A kak z nami steji?

Ze swěta

Kónc oktobra budže w Cwikawje konferenca Zwjazka němskich swobodnych ewangelskich cyrkwjow, do kotrehož slušaja mjez druhimi baptisća a metodisća. Zwjazk bě so založil w léce 1926. (Baptisća křćija svojich wosadnych, hdyž su dorostli. Metodistisku cyrkej je založil Jendželčan John Wesley w času, hdyž poča so w jeho kraju industrija wuwivać.)

*

Pod předsydstwom biskopa D. dr. Dibeliusa je spočatk zašleho měsaca Rada Ewangelskeje cyrkwy w Němskej wotměla swoje posedženje w Berlinje. W komunikeju rěka, zo je so Rada znowa zaběrała za prašenjom konfirmacije. Wuběrk za konfirmaciju chce wšitko, štož su krajne cyrkwy dotal w tutym prašenju wobzamknyły, přepruwować, zo by so wudžěla z hromadna koncepcija za cylu Ewangelsku cyrkej w Němskej. Dale pokaza so tež na wulku škodu, kotruž je zemjerženje w Chile, wosebje mjez tamnišimi němskimi wosadami, načiniło. Rada prosy krajne cyrkwy, zo bychy so tež dale starały wo pomoc za Chile. (eno)

Biskop D. dr. Dibelius je prosyl, zo by so předsydstwo w Konferency cyrkwyje w NDR přerjadowalo. Biskop je tak z džělom počezeny, zo njeje jemu možno, dale wostać předsyda mjenowaneje konferency. Nimo toho ma biskop tež za Swětowu konferencu cyrkwjow, kiž budže k létu w Indiskej, zamołwite nadawki wukonjeć. Zastupnicy krajnych cyrkwjow NDR postajichu tohodla biskopa D. Krummachera-Greifswaldskeho za noweho předsydu. Krajny biskop D. Mitzenheim-Eisenachski wostanje dale zastupowacy předsyda konferency.

(eno)

Prěnja Ekumeniska konferenca młodžiny w Ewropje, kotruž zwola Swětowa rada cyrkwjow, wotmě so wot 13. do 24. julija w Lau-

sanne (Šwicarska). Na njej wobdžěli so něhdže 1800 ewangelskich, anglikanskich a prawoslawnych křesćanow, mjez nimi 1500 z dwanaće ewropskich krajow a 300 ze zamórskich krajow. Moskowski prawoslawny patriarchat bě na konferencu skupinu młodych ruskich měšnikow a studentow posłał. Delegaciji z NDR njebě bohužel možno, dostać so do Šwicarskeje. — Na přenjeje Božej službje w Lausannskej katedrali přédowaše duchowny Lüthi z Berna w němskej řeči. Liturgija wotmě so w francoskej řeči a kěrlušě spěwachu němsce, jendželsce a francosce. Jako lektorowo služachu na kemšach japanski duchowny, wučer Reformowaneje cyrkwyje Kameruna, zastupnik Konstantinopolskeho patriarchata a šwedska duchownka. (eno)

Swěrne zwěrjata

„Rjekowski Barry wuchowa štyrceći wosobow, jedynaštyrceta jeho skóncowa“ čitaš na pomniku, kiž su mniša na St. Bernhardže tutomu swěrnemu bernhardinskemu psej stajili. Na pomniku steji Barry do kamjenja wubity a njese na chribjeće džěčo. Barry bě drje najslawniši wšěch psow. Hdyž bě na St. Bernhardže (2492 m wysoka hora na mjezy Italskeje a Šwicarskeje) wšitko hluboko ze sněhom zawěte a wichor wuješe a cychnowaše, pušćachu mniša psa won do njewjedra: „Barryjo, pytaj!“ A swěrny Barry přepytowaše cylu blišu a dalšu wokolinu hospica za zabłudženymi a znjezboženymi.

Jako bě Barry zaso raz po puću, namaka muža w sněze ležo. Wjehlujo přiběžka k znjezboženemu. Tón pak wuhlada nadobo před sobu čerwjenu, wočinjenu psyču tlamu a mysleše sej, zo so někajke šerjenje na njeje měri, wučěže pistolu ze zaka a třěli. Barry so wali a krwawješe. Mniša, kiž běchu wutřěl slyšeli, přiběžachu a donjesechu natřěleneho psa do hospica, tohorunja tež na pol zmjerzleho cuzbnika. Hodžinu pozdžišo wudycha Barry swoje rjekowske a ryčerske žiwjenje.

Jeho naslědnik, kotremuž dachu jemu k česći mjeno Barry II., je 34 ludžom žiwjenje wuchował. Tež Barry II. přińdže tragisce wo žiwjenje. Pytajo we wějenkach za znjezboženym čłowjekom padny

do hlubiny, hdžež wosta ze zlamany m rjapom ležo.

*

Zrudny kónc měješe tež dogga ruskeho bura Wasiljewiča. To bě něšto lět do přenjeje wojny. Běše w zymje a wjelki znjeměrjowachu wsy. Burja njemóžachu so husto dowobarać. Tuž džěchu wšitcy na hońtwu. Wasiljewič wostaji swoje džěčo doma a susodka na nje kedžbowaše, přetož wón běše zwudowjeny. Bur bě žonu naležnje prosyl, zo njech štyrilětneho hólčka sameho njewostaji. Wšitke durje mějachu zatykane wostać. Nimo toho měješe Wasiljewič wulkeho psa, doggu, kiž měješe žonu a hólčka wobstražować. — Jako so Wasiljewič w nocy z hońtwy wróci, hladaše hnydom za džěšcom. Tola kak so stroži! Susodka ležeše podla džěcaceho loža we womorje. Před ložom sedžeše dogga a krwawješe z wjele ranow, jeje tlama bě rozdžena. Wokno bě wočinjene. „Moje džěčo? Hdže je moje džěčo?“ zarjeji Wasiljewič. Myslo sej, zo je dogga hólčka skóncowala, wučěže swój hońtwjerski nóż a zakló psa. Nadobo pak wulče džěčo třepotajo z kućika spody loža. Susodka, kiž bě ze swojeje womory wotučila, powědaše, zo bě sej hólčk wokno wočinil, dokelž bě jemu přećoplo. Nadobo bě wjelk do komorki skočil. Tola dogga bě so hnydom na njeho walila a jeho skusala, tak zo bě zaso čeknył.

Přel. -ta

Kongres Swětoweho zwjazka baptistow, na kotrymž wobdžěli so 12 000 wěrjow, wotmě so lětsa w Rio de Janeiro. Na nim wuzwolichu baptistiskeho duchowneho Jakuba I. Židowa z Moskwy za jednoho z džewjeć wiceprezidentow zwjazka. (eno)

W jordanskim parlamence, kiž so nazymu znowa woli, maja křescenje znajmjeńša džewjeć sydłow dostać. To je prikazał kral Hussein. W Jordanskej je 1,6 milionow wobydlerjow, z nich je 10 proc. křesćanow. (eno)

W měsće Medan na indoneskej kupje Sumatra je w tekstilnej fabrice 70 proc. džělačerjow ewangelsku wosadu založilo. Wosada słuša sobu do ewangelskeje Batakskeje cyrkwyje. Načolnistwo fabriki je za swoju wosadu fararja powolało.

Po jednych kemšach w danskim měsće Varde namakachu w kolekće 10 500 krónow (ca. 6000 hriwnow). Nowiny pisachu, zo su to snano kradnjene pjenjezy. Na to dosta farar njepodpisany list, w kotrymž reka, zo su to sprawnje zaslužene pjenjezy, kotrež maja so za cyrkwinske zaměry wužiwać.

Před 90 lětami narodži so Arnošt Bart

Kónc tohole měsaca — 29. awgusta — by był Arnošt Bart 90 lět stary. Narodži so w Lětonju w Poršičanskej wosadze a nawukny překupstwo. Njeje možno, tudy tak skrótko wopisować wšitko, štož je Arnošt Bart dokonjał za serbski lud. Do jeho wulkich zaslužbow słuša, zo založi 1912 we Wojerecach zwjazk serbskich towarstwow a za staraše so swěru a njesprócnje wo serbsku řeč w šuli a cyrkwi. Jeho mjeno je wusko zwjazane ze stawiznami našeho luda w zašlych lětdžesatkach. Znajachmy a lubowachmy jeho jako zahoritoho Serba a křesćana. W februaru 1956 zańdželi tutón swěrny prócowar swojeje woči na přeco.

Nakład Domowina. — Licenca č. 733
Wuchadza jónkróc za měsac. — Rjadowe
Konwent serbskich ewangelskich duchow-
nych. — Hłowny zamołwity redaktor:
superintendent G. W i r t h - Njeswačidlski
Čisć: III-4-9, Nowa Doba, čisćernja
Domowiny w Budyšinje